

Saatja: Maarja-Liis Lall <Maarja-Liis.Lall@kohus.ee>

Saadetud: 24.04.2023 10:11

Adressaat: RAB rahapesu <info@fiu.ee>

Teema: Kohtult küsimus kompromissist ja RahaPTS regulatsioonist

Lp Rahapesu Andmebüroo

Palun edastada kiri pädevale vastavale isikule.

Kirjutan Teile Harju Maakohtust, kuna mul on kohtunikuna tekkinud ühes tsiviilasjas küsimus, mille taga seisab asjas kompromissi saavutamine. TsMS § 4 lg 4 kohaselt peab kohus tegema kogu menetluse jooksul kõik endast sõltuva, et asi või selle osa lahendataks kompromissiga või muul viisil poolte kokkuleppel. TsMS § 430 lg 1 kohaselt võivad pooled menetluse kuni hagi kohta tehtud lahendi jõustumiseni lõpetada kompromissiga ning kohus kinnitab kompromissi määrusega, millega ühtlasi lõpetab asja menetluse. Sama sätte lg 3 kohaselt ei kinnita kohus kompromissi, kui see on vastuolus heade kommetega või seadusega või rikub olulist avalikku huvi või kui kompromissi ei ole võimalik täita.

Taustinfoks, et pooltel on vaidlus selle üle, kas panga poolt lepingute (sh laenulepingu ja arvelduskonto lepingu) erakorraline ülesütlemine oli kehtiv. Pank ütles lepingud üles tuginedes RahaPTS regulatsioonile ja vastavale FI juhendile „Krediidi- ja finantseerimisasutuste organisatsiooniline lahend ning ennetavad meetmed rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamiseks“ põhjusel, et tal ei ole võimalik täita hooldusmeetmeid, st teostada ärisuhte seiret, mh tuvastada tehingutes kasutatava vara päritolu ega ärisuhtest aru saada. Ülesütlemisele järgnevalt nõuab pank ka laenulepingust tulenevate võlgade tasumist ning kuivõrd laenulepingust tulenevaid kohustusi tagas hüpoteek ja oli sõlmitud sundtäitmise kokkulepe, algatati ka täitemenetlus.

Käesoleva seisuga ei ole kohus andnud hinnangut sellele, kas ülesütlemine oli kehtiv poolte kohtu ette toodud asjaoludel. Kuivõrd tegemist on õiguslikult keeruka küsimusega ning lõpliku hinnangu andmine sõltuks asjaolude ja tõendite kogumi hindamisest ning selles konkreetses küsimuses puudub ka kõrgemate kohtute praktika, leidsid pooled, et mõistlik oleks asjas kompromiss saavutada. Kui pooled sõlmiksid kompromissi, siis kohus ka ei annaks hinnangut sellele, kas lepingud saab lugeda üles öelduks.

Pooltel on iseenesest soov ja huvi sõlmida asjas kompromiss selliselt, et lepitakse kokku ülesöeldud laenulepingust tulenevate kohustuste ajatamises selliselt, et võlgnevus tasutakse 4 osamaksega. Lisaks soovitakse kompromissis kokku leppida ka hooldusmeetmete täitmise korras, et ei tekiks poolte vahel liigseid arusaamatusi, mh kohustub hageja esitama 2 kuud enne igat maksetähtpäeva kostjale selgituse ja tõendid makse aluseks oleva vara päritolu tuvastamiseks ning kostja kohustub 10 tööpäeva jooksul pärast eelmises lauses märgitud selgituse ja tõendite saamist esitama hagejale oma seisukoha vara päritolu sobivuse osas.

Eeltoodust tulenevalt on kohtul ja pooltel tekkinud küsimus, kas eeltoodud asjaoludel kompromissi sõlmimine ja kinnitamine kohtu poolt, sh ülesöeldud laenulepingu kohustuste ajatamises kokkuleppimine (arvestades mh, et kohus pole andnud hinnangut, kas lepingu saab lugeda üles öelduks) rikuks Finantsinspektsiooni hinnangul RahaPTS regulatsioonist tulenevaid nõudeid.

Kohtu esialgsel hinnangul ei tohiks RahaPTS ja seonduv regulatsioon iseenesest välistada ülesöeldud lepingute alusel võlgnevuse tasumist ja kompromissi sõlmimist võlgnevuse ajatamiseks juhul kui

krediidiasutus suudab täita ja täidab võlgnevuse tasumiseks üleantud vara päritolu suhtes hoolsusmeetmeid.

Jään huviga ootama Teie arvamust.

Kui Teil peaks tekkima täiendavaid küsimusi, olen kättesaadav eposti ja telefoni teel.

Lugupidamisega
Harju Maakohtu kohtunik
Maarja-Liis Lall
5134356

Käesolev kirja manuses võivad olla Harju Maakohtu poolt saadetud menetluskumendid.

Kui Teie ei ole kirja adressaat või kiri on muul põhjusel sattunud teie kätte ekslikult, palume sellest viivitamatult teavitada e-posti aadressil hmktallinn.menetlus@kohus.ee.

Kiri võib sisaldada konfidentsiaalset informatsiooni, mille levitamine kõrvalistele isikutele on lubamatu.